

מדינתנו ללא הכרעה

אנו נחיה המנצחים ונילחם עד ה"ניצחון". הכרזה ראש-הממשלה גולדה מאיר במוצאי יום-השבת האחרון. "בעוד זמן קצר תיפול הכרעה חד-משמעית בחזית המצרית בקרב הכרעה של שיריון, ובתום אותו קרב לא הייתי רוצה להיות מצרי" — אמר למחרת היום שר-הביטחון משה דיין.

אבל בתום היום העשירי למלחמה נראו הצהרות אלה כזריקות מוראל יותר מאשר תיאור המציאות. הקרבות בחזית סיני והגולן הלכו ושכחו, רעמי התותחים נהמטו. קרבות שיריון בשיריון, במידה ש"היה, היו פרי יוזמות מקומיות ונועדו ל-צרכי טיהור והתבססות בלבד. תקווים יוצי-בו, בכל אחת מזירות הקרב ניסו שני הצדדים הלוחמים להיערך ביסודיות. תגור-פת המלחמה נעצרה.

המלחמה לא הסתיימה. היא היתה רחוקה, אפילו רחוקה מאוד מסיים. אבל היא נבלמה.

כשהתפורו לראשונה ענני הקרב, אדיו שככו במעט וגם מיצהלות הניצחונות ה"אמיתיים והמדומים התמעטו, ניתן היה לבר-חון את עשרת ימי המלחמה הראשונים ולסכם את תוצאות המלחמה עד כה מן-הבחינה הצבאית הטהורה.

מבחינה זו, ומבחינה זו בלבד, היו התור-צאות — תיקו.

אחרי עשרה ימי קרבות, אחרי אלפי קורבנות ואחרי אבידות בצידו ובכלי-מיל-חמה בסדרי גודל אסטרונומיים במושגים צבאיים, הסתבר כי המלחמה לא הוכרעה. היא לא הוכרעה לא מבחינתם של ה"מצרים והסורים, ולא מבחינתם של הישר-אלים. אף אחד מהצדדים לא השיג את

כיום את גודל הסכנה שהיתה צפויה לישראל כתוצאה מהצלחת החדירה הסורית. הטנקים הסורים שהסתערו על רמת-הגולן ביום הראשון למלחמה, הצליחו לה-גיע ביומה השני בכמה מקומות, לקרבת קווי-ההגנה שהיו להם במלחמת ששת-הימים. הם ניצבו כבר במקומות מהם יכ-לו להשקיף על עמק-הירדן והחולה. טנקים סוריים הגיעו במקומות מסוימים, כפי ש"מוכיחים שלדיהם החרוכים, עד למרחק של קילומטרים ספורים מהירדן.

אילו היו מצליחים לחצות עוד מיספר קילומטרים קטן יחסית, היו עלולים לסכן את שיטתה של ישראל.

זוהי הסיבה העיקרית לכך מדוע הקדיש צה"ל את המאמץ העיקרי שלו לבלית-והדיפת הסורים. למרות שהצבא המיצרי מסוכן יותר הישגיו היו לכאורה גדולים יותר.

ישראל העריכה תמיד כי כל מלחמה בזירה תוכרע בהתמודדות עם הצבא ה"מיצרי. אל הסורים התייחסו כאל יריב מישני, שניתן לטפל בו בצורה שולית. עוצמת ההסתערות הסורית, שהיתה מעל ומעבר לכל המצופה ולכל מה שמומחים צבאיים יכלו לחזות, הפכה את הסורים ליריב הקשה שהכרעתו עלתה מהמקום השני למקום הראשון בסולם העדיפויות. כך קרה שכבר מטרת המלחמה השניה של המצרים לא הושגה במלואה. לפחות בחזית הסורית.

שחיקה

הודית

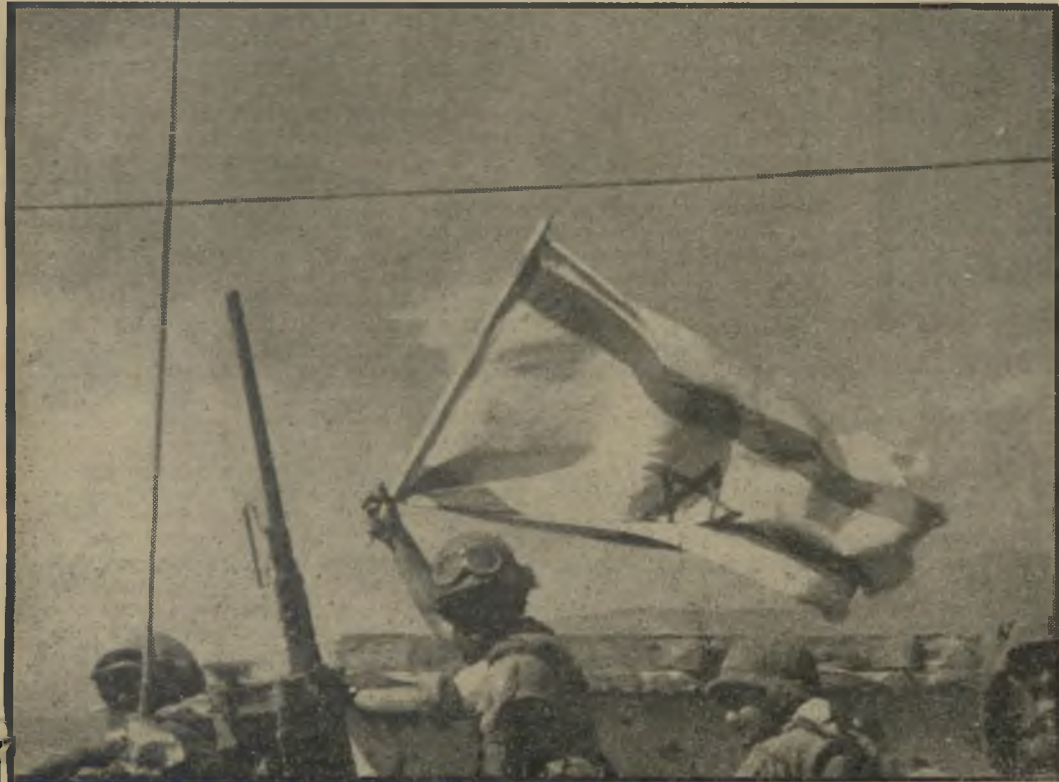
מרגע שפרצה המלחמה היו מטרתה המלחמה מבחינתה של ישראל, כדל-הלן: לבלום את המיתקפה בצפון ובדרום.

צבאות מיצרים וסוריה. הסתערות הפתע שלהם בצהרי יום-הכי-סורים הביאה אומנם להשגת המטרה ה"ראשונה: פריצת מערכי צה"ל בתעלה ובר-גולן. הם ניצלו את גורמי ההפתעה וה"עדיפות המספרית בצידו ובאנשים, כנגד מערכי ההגנה של צה"ל. לא מן הנמנע כי הקלות היחסית בה עשו זאת למרות האבידות הכבדות שהסבו להם כוחות צה"ל, הפתיעה אותם עצמם.

ייתכן שהדבר נבע מכך שלא האמינו בכוחות עצמם. על סמך לקחי העבר. משום כך הם הציבו לעצמם את המטרות הב"אות:

● פריצת מערכי צה"ל שהחזיקו בקווי-החזית.

מימין: חיילים מצריים מניפים דגל במעוז ישראל

למעלה: חיילים ישראליים מניפים דגל בסוריה

● להדוף את הכוחות הפולשים אל מעבר לשטחים שהוחזקו בידי ישראל. ● להשמיד את צבאות האויב כך שלא יהיו עוד בטוח קרוב איום על ביטחונה של ישראל.

בתום עשרת ימי קרבות הסתבר כי גם ישראל, השיגה במלואה רק את מטרת ה"מיתקפה הערבית, שהיתה ללא ספק השלב הקשה ותקריתי של המלחמה כולה. המטרה השניה הושגה רק בחלקה. רק הסורים נהדפו אל מעבר לקווי הפסקת-האש והמלחמה הועתקה אל שיטתם. אי מילוי המטרה השניה, מנע כמוכרן את השגת המטרה השלישית.

כתוצאה מכך מסתבר שלא הערבים ולא ישראל השיגו עד כה את המטרות ש-

הישג זה לא נוצל עליידם, מבחינה צבאית. בין השאר משום שצה"ל הצליח לבלום, באחד מקרבות ההגנה המהירים והמעולים של הזמן החדיש, את תנופת ה"בליץ קריג" של הערבים.

הצלחה ראשונה במלחמת-בזק עשויה להכריע את גורל המלחמה כולה. צה"ל הוכיח זאת ב"1956 וב"1967. ברגע שפור-צים את קווי-ההגנה של היריב וממשיכים לדהור קדימה, מבלי להתעסק עם כוחות שנשארו בעורף, קשה ליריב לארגן את כוחותיו ולבלום את המיתקפה.

אם לגבי החזית המיצרית אין הדבר בולט כל כך, בגלל עומק הזירה, הרי ב"חזית הסורית, הוכח הדבר חלכה למעשה. ספק אם אורחים רבים מסוגלים לתפוס

● תפיסת מאוזנים הן בגדה המזרחית של תעלת סואץ לגבי המצרים, והן ברמת-הגולן, לגבי הסורים.

● התבצרות וכניסה למיגונה מפני אפשרות של מיתקפת נגד של ישראל. כל הסימנים מעידים על כך, שכלל ה"נראה לא תיכננו המצרים והסורים מל-כתחילה נסיון פריצה עמוק יותר, שנועד לשחרר את כל השטחים שנכבשו בידי ישראל ב"1967. הם היו מוכנים להסתפק בהישגים מוגבלים, שהיו מאפשרים להם להחזיר את הכבוד הערבי המושפל ול-התפאר בניצחונות.

גם מטרות מוגבלות אלה לא הושגו בידי

מטרות המלחמה כפי שהציב אותן לעצמו בתחילתה.

מטרות

מוגבלות

למיצרים וסורים, שיוזמו את המל-חמה והצליחו להפתיע, כפי שהגדירו ואת כמעט, את שירותי המודיעין והביון של ישראל וארצות-הברית גם יחד, היו מטרות מוגדרות שעה שפתחו ב"מלחמת-בזק" לפי שיטה סובייטית. מטרותיהם היו, ככל הנראה עתה, מוגבלות.